

Meddelelser om Svenningdals sølvgruber.

Af J. Johnsen.

(Af et brev til bestyreren af Norges geol. undersøgelse.)

Sølvgruberne i Nordland ligge i øvre Vefsen, 43 km. i syd for bunden af Vefsenfjord i den saakaldte Svenningsaas paa gaardene nedre Svenningdals grund. Disse gaarde ligge paa Vefsenelvens vestre bred i en høide over havet af omtrent 60 m. I en afstand af ca. 300 m. fra elven stiger Svenningaasen op fra gaardenes indmark til en høide af indtil 130 m. over denne, eller omtrent 190 m. o. h. Aasen som danner det nederste fremspring af det vestenfor liggende 816 m. høie Eiteraafjeld, løber n. — s. parallelt med elven og er ca. 1 km. lang. Dens bergarter er dels hornblendeskifer, dels lerskifer, dels kalksten og dels granit, Kalksten og skifre stryger n. — s. med steilt fald dels mod øst, dels mod vest. Graniten, som er hvid, gjennembryder de lagede bergarter paa forskjellig vis. Sølvgruberne, Jacob Knudsens grube, der opdagedes i 1881 og er drevet i 8 aar, og Svenningdal grube, der opdagedes i 1876 og er drevet i 10 aar, bygger paa veritable gange, som gjennemsætter alle disse bergarter, granit saavelsom de lagede bergarter, med strygning ø. — v. Gangene fører sølvholdig blyglans, som er hovedertsen, fahlerts, rødgyldigerts, antimonglands, arsenkis, zinkblænde, svovlkis og kobberkis. Der findes noget guld i sølvet. Gangenes

døde mineraler er hovedsagelig kvarts, samt kalkspat. Jakob Knudsen grube ligger nord for Svenningdal grube, og har den sidste overalt fald mod nord, medens den første dels har et noget steilt fald mod nord, dels mod syd, og dels og i regelen et lodret fald. Der er saaledes sandsynlighed for, at disse gange støder sammen paa dybet. Der er mange andre gange i Svenningaasen, nogle nord for, de fleste syd for disse tvende hovedgange, og allesammen har de lignende strøgrætning som disse, men mærkelig nok samme fald som Svenningdal grube. Mon ikke denne omstændighed skulde kunne antages at bestyrke formodningen om, at hovedgangene støder sammen paa dybet? Der er i de sidste aar arbeidet paa at faa dette forhold konstateret, idet man har antaget, at et saadant gangsammenstød vil have megen betydning for ertsføringen; men hvorvidt det vil kunne lykkes det nuværende selskab at fuldføre arbeidet, kan vel være tvivlsomt. I 1886 blev Svenningdal grube med ertsvaskeri og øvrige eiendomme kjøbt af Jakob Knudsen grube, og Svenningdal grubebolag opløstes. Jakob Knudsen grube har siden arbeidet i nævnte retning, saavidt kræfterne har strukket til, uden at have naaet frem. Svenningdal grube er omtrent 120 m. dyb og indtil 350 m. i strøg, Jakob Knudsen grube, som nu er hovedgruben, omtrent 90 m. dyb og indtil 250 m. i strøgrætningen. Svenningdal grube har i løbet af 10 aar leveret 1226.5 tons sølvjern til en bruttoværdi af kr. 534611.93, Jakob Knudsen grube i løbet af 8 aar 1476.5 tons til bruttoværdi kr. 612077.61. Jakob Knudsen grubes produktion har hvert aar været i jevn stigning, og var det sidste aar 379 tons. Malmen sælges ved de Freibergske smeltehytter. Saasnart Svenningdal grube med eiendomme var erhvervet, gik man til fremstillingen af forbindelsesstoller mellem gruberne, hvoraf der nu er 2. Gjennem disse føres det malmholdige gods fra Jakob Knudsen grube til Svenningdal grube og videre gennem dennes nederste stoll, Ellefsens stol, ind paa vaskeriet. Dette, der er et efter vore forholde noksaa storartet apparat, og med vandledning kostede kr. 100000.00, drives af en tur-

bine paa ca. 90 hestekræfter, og opbereder ca. 11 tons gods i 10 timer. Maaske følgende mere detaljerede oplysninger om produktionsmængden kan have interesse.

1882-84 produceredes 122.5 tons malm; 9.94 m.² gangflade pr. ton m.

1884 — 167.67 - - 6.21 m.² — - - -

1885 — 130.67 - - 7.17 m.² — - - -

1886 — 169.5 - - 7.73 m.² — - - -

og der solgtes 138 tons malm, som indeholdt 766.171 kg. sølv og 2.1221 kg. guld;

1887 produceredes 227.112 tons malm; 6,98 m.² gangflade pr. ton malm, og der solgtes 222 tons malm, som holdt 1137.396 kg. sølv og 1.5002 kg. guld;

1888 produceredes 280.045 tons malm; 7.16 m.² gangflade pr. ton malm, og der solgtes 224 tons malm, som indeholdt 884.31 kg. sølv og 2.3148 kg. guld;

1889 produceredes 379.03 tons malm, som, saavidt jeg for øieblikket kan se, er udtaget af en gangflade paa 2299.07 m.², altsaa 6.06 m.² gangflade pr. ton. Der blev solgt 386 ton malm; men dennes indhold af sølv og guld er endnu ikke udfundet.

1890 produceredes noget over 300 tons erts.

Som bekjendt er der i øvre Vefsen og i Hatfjeldalen mange forekomster af sølvholdig blyglands og fahlerts, men der er ingen andre end de foran nævnte tvende hovedgange paa Svenningaasen, som for tiden er under belæg.